

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

حسین بهادری
۱۰ اکتوبر ۲۰۲۰

راه حل بحران قره باغ کدام است؟

موقعیت جغرافیائی منطقه : قرهباغ سرزمینی است باستانی که به دو بخش جلگه‌ای و کوهستانی تقسیم شده‌است. بخش پائینی در شمال واقع شده که شهر گنجه مرکز آن بود و قسمت کوهستانی آن با عنوان رسمی «استان خودمختار قرهباغ کوهستانی» شناخته می‌شود. قسمت کوهستانی تقریباً ۱۲/۵ درصد کل سرزمین قرهباغ را دربر گرفته‌است. مساحت این استان ۴۳۸۸ کیلومتر مربع، درازای آن از جنوب به شمال ۱۲۰ کیلومتر و پهنایش از مشرق به مغرب بین ۳۵ تا ۶۰ کیلومتر است. این منطقه در حال حاضر از پنج شهرک یک قصبه و از ۲۲۰ روستا تشکیل شده است.

منطقه فعلی قره باغ در نخست جزئی از ایران بود و تا قدرت گرفتن صفویه توسط قدرت های منطقه ئی و فرا منطقه ئی یکی پس از دیگر مورد تاخت و تاز قرار و اشغال می شد. در نهایت پس از سال ها جنگ و کشتار و بی خانمانی براساس عهدنامه گلستان تمامی منطقه به تصرف روسیه تزاری در آمد.

بستر شکل گیری شرایط امروزی را باید در قدرت گیری طبقه کارگر در روسیه دید. در پس انقلاب اکتوبر و تثبیت حاکمیت دولت کارگری براساس شیوه تفکر سوسیالیستی، حق تعیین سرنوشت ملل در قلمرو اتحاد جماهیر شوروی به رسمیت شناخته شد و بر پایه اصول لنینی جمهوری ها و مناطق خود مختار تأسیس شدند. براین مبنا در منطقه قفقاز

جنوبی جمهوری آذربایجان شامل منطقه خود مختار قره باغ که اکثریت ساکنان آن ارمنی بودند و جمهوری خودمختار نخجوان به وجود آمد.

با فروپاشی شوروی و استقلال جمهوری ها عوامل متعددی که فعلاً جای برخورد به آنها در این نوشته نیست باعث بروز تضادها و دشمنی ها در جمهوری های جدا شده، شد.

جنگ بین آذربایجان و ارمنستان بر سر قره باغ از فیروزی ۱۹۸۸ تا مارچ ۱۹۹۴ به وقوع پیوست. در نتیجه این جنگ بیش از ۳۵ هزار نفر کشته و حدود یک میلیون نفر آواره شدند. در اواخر ۱۹۹۴ آتش بس بین طرفین برقرار شد. از این تاریخ تلاش ها برای رفع اختلافات و برقراری صلح نتیجه ای نداشت. درست تر است گفته شود اراده ای در بین بازیگران منطقه ئی و فرا منطقه ئی برای برقراری صلح موجود نبود.

در سال ۲۰۱۶ در اجلاسی که با شرکت نمایندگان امریکا، روسیه و فرانسه در وین برگزار شد ارمنستان و آذربایجان بر سر تداوم آتش بس توافق کردند و پذیرفتند که سازمان امنیت و همکاری اروپا بر آتش بس نظارت کنند. در همین زمان باردگر بین دو کشور درگیری رخ داد و حداقل ۱۱۰ نفر کشته از هر دو طرف به جای گذاشت که با وساطت روسیه آتش بس برقرار شد.

از ۵ مهر ماه [میزان] مطابق با ۲۶ سپتمبر جنگ بر سر قره باغ باردگر شعله ور شد و همچنان با شدت ادامه دارد. آنچه تفاوت فاحش درگیری زمان حال را با درگیرهای گذشته نمایان می سازد اعزام صدها تروریست از سوریه به منطقه توسط ترکیه و تأکید بر ادامه جنگ تا آزاد سازی مناطق اشغالی است. دخالت مستقیم ترکیه در مسأله قره باغ و اسکان چند هزار تروریست از عناصر داعش و ارتش آزاد سوریه در منطقه را نمی توان امری معمولی تصور کرد. آنچه که شواهد نشان می دهد هدف ایجاد ناامنی در مرزهای ایران، روسیه و چین است و این در عمل نمی تواند تنها خواست آذربایجان و ترکیه باشد. بلکه تمام پارامترها به وضوح بیانگر این است که امپریالیست های غربی برای حفظ سرکردگی خود و عقب راندن حریفان خود و به هم زدن تحولات منطقه به ویژه ایجاد مانع در مسیر گسترش نفوذ چین و روسیه در منطقه طرح گسترده ای برای به آشوب کشاندن کل منطقه دارند.

و اما راه حل بحران قره باغ چیست؟

در کوتاه مدت باید با تلاش کشورهای منطقه به ویژه ایران، گرجستان و روسیه آتش بس برقرار شود. در پس آتش بس دولت آذربایجان و ترکیه بایستی تروریست های آمده از سوریه را به فوریت خلع سلاح و تحت نظر مقامات مسؤول از منطقه خارج کنند و سپس ارمنستان باید از مناطق پنجگانه اشغالی در خاک آذربایجان عقب نشینی کند و بحران منطقه قره باغ بر اساس قوانین بین المللی و خواست مردم قره باغ حل شود.

در نهایت برای خاتمه دادن به سیاست های نئوعثمانی اردوخان و کوتاه کردن دست استثمارگران از جان و مال مردم منطقه چاره ای در برابر مردم و طبقه کارگر برای رهائی از جنگ و کشتار و بی خانمانی، به غیر از مبارزه برای خلع ید از دولت های وابسته و فاسد، نیست.

حسین بهادری